

Griffie

RIS131317CV_09-MEI-2006

Ongewijzigd vastgestelde notulen

Datum

5 oktober 2005

Van de openbare vergadering van de
COMMISSIE MIDDELEN, STADSBEHEER, SPORT EN SCHEVENINGEN

Datum en tijd

woensdag 21 september 2005, 13.30 uur

Plaats

Raadzaal, Spui 70, Den Haag

Aanwezig

de voorzitter: de heer C. Jol (PPS)

de leden:

mevrouw Th. Oosterholt-Eekhout (VVD), de heer R. van de Laar (VVD), de heer H. Wilmer (VVD), de heer K. Baart (PvdA), de heer S. Mohamed (PvdA), de heer A. Lutter (CDA), de heer M. Dufresne (LDH), de heer N. Roozenburg (GroenLinks), de heer J. Brink (D66), de heer C. de Jager (PPS), de heer G.H.M. Wijsmuller (HSP), de heer W. Pijl (ChristenUnie/SGP), mevrouw I. Gyömörei (SP), de heer J. Labuche (Groep Labuche)

Mede aanwezig:

de heer W.J. Stolte (wethouder Stadsbeheer, ICT, Scheveningen en Sport)
mevrouw E.L. van Dijk-Staats (wethouder Financiën en Cultuur)
de heer B. Bruins (wethouder Verkeer Binnenstad en Monumenten)
mevrouw L. van Maanen (secretaris/griffie)

NOTULEN

A. Opening, mededelingen, vaststellen agenda

De heer Labuche vraagt de voortgang van het nieuwe ADO-stadion te agenderen.

De heer Van de Laar geeft aan dat de wethouder heeft toegezegd de commissie te informeren. Pas dan kan de discussie plaatsvinden.

B. Rondvraag

Wordt geen gebruik van gemaakt.

C. Lijst ingekomen stukken

De commissie kan zich vinden in de bespreking van het rapport van de Rekenkamercommissie over de inkoop ICT in de periode na de begrotingsbesprekingen.

Wethouder SISS verzoekt de commissie daarbij ook de portefeuille O te betrekken.

Mevrouw Oosterholt meldt naar aanleiding van de brief over het Dr. Visserplein dat het Wijkoverleg Scheveningen Dorp van 5 september een aantal vragen hierover heeft gesteld. Het WOS heeft een

aantal vragen en suggesties gedaan waaronder de mogelijkheid het plein geheel of gedeeltelijk te vergroenen.

Wethouder SISS zegt dat de brief van het WOS en de commissiebrief elkaar net hebben gekruist. De commissiebrief wordt ook aan het WOS toegezonden met de mededeling dat hun punten worden gezien en integraal worden behandeld.

De heer Brink vraagt of de rapportage die wordt opgesteld niet gaat bijten met de herinrichting die nu plaatsvindt.

Wethouder SISS heeft dat punt ook in ogenschouw genomen. Ten tijde van de herinrichting had men niet kunnen bevroeden dat deze ontwikkeling zou plaatsvinden.

Ook met de bewoners wordt de procedure ten aanzien van de toekomst van het plein zorgvuldig doorlopen. Het risico dat de nieuwe plannen invloed hebben op de huidige herinrichting is klein, maar niet geheel uit te sluiten.

D. Advieslijst

Akkoord.

De heer De Jager vraagt naar aanleiding van het glasvezelnetwerk of de gemeente niet door de technologische ontwikkelingen wordt ingehaald. Is er sprake van doublures op het “verbindingengebied”?

Wethouder SISS geeft aan dat de bestaande glasverbindingen voor residentie.net zijn opgehouden te bestaan. Een nieuwe verbinding is nodig. Er is geen sprake van obsoleete techniek; alles behalve dat. De nieuwe ontwikkelingen kunnen juist goed werken dankzij het glasvezelnet.

E.1. Raadsvoorstel Beleidsplan voor het Haagse groen, “Groen kleurt de stad” 2005-2015

Achtereenvolgens spreken in:

1. Aletta de Ruiter, HMC
2. De heer Creman, Vrienden van Den Haag
3. De heer Verburg, Bomencommissie Vogelwijk
4. Mevrouw Beuzekom
5. Mevrouw Van Toorenburg, namens hobbytuinvereniging “de Haagse lente”
6. De heer in het Veld, AVN

De inspreekteksten zijn, zover beschikbaar, bijgevoegd.

De voorzitter geeft het woord aan de commissie.

De heer Dufresne is op hoofdlijnen akkoord met de nota. Welke mogelijkheden kan de wethouder bedenken ten aanzien van een bomenfonds? Om hoeveel geld zou het daarbij kunnen gaan? Hij deelt de opmerkingen van de inspreekster, mevrouw Van Beuzekom. Welke richtlijnen zijn er mogelijk voor het selectief schoffelen? In het verleden heeft hij hierover schriftelijke vragen gesteld. Hij doet de suggestie de Laan van NOI te ondertunnelen naar de Van Alkemadelaan zodat het Haagse bos aan elkaar kan groeien.

Vanochtend is in de commissie SWB gesproken over de Structuurvisie. Daarbij kwam de Vlietzone ter sprake. Er blijkt onduidelijkheid te zijn over de benaming van de Vlietzone. Hij pleit voor een goede definiëring van dat gebied.

Het is goed dat medewerkers van de Haeghe Groep worden ingezet voor onderhoud en beheer. Het is goed dat deze vorm van werk bestaat. Hij blijft echter pleiten voor betere salariëring voor deze medewerkers.

Kan de wethouder meer zeggen over de Stadsecoloog? Hij heeft zich de vraag gesteld welke nieuwe bomensoorten er mogelijk zijn. Is er een update beschikbaar van de lijst van bestaande vogels? Hij stelt voor een discussie te houden over de duivenproblematiek.

De heer Roozenburg spreekt zijn waardering uit voor het beleidsplan. Er is sprake van een goede analyse. Tevens is een goed ambitieniveau gedefinieerd. Duidelijkheid moet worden gegeven ten aanzien van de ecologische zones. Met betrekking tot de Vlietzone moet een beleidsmatig uitgangspunt worden gedefinieerd.

Het staat vast dat er extra middelen moeten worden uitgetrokken voor het groen. Dat kan voor de fractie aanleiding zijn om bij de begroting om extra middelen te verzoeken. Onder andere is er een inhaalslag noodzakelijk naar aanleiding van de iepenziekte. De reactie van de wethouder op de iepenziekte is adequaat maar de fractie is bang dat er op enig moment onvoldoende middelen beschikbaar zijn. Het is van belang om daarvoor politieke aandacht te vragen.

Het restgroen in de stad, waarop ook mevrouw Van Beuzekom wees, is belangrijk. Het zijn belangrijke onderdeeljes van de ecologische structuur. Kan de wethouder daarop ingaan?

Kan de wethouder tevens ingaan op de mogelijkheid van het in dienst nemen van een Stadsecoloog?

Een andere vraag is of de gemeente nog gebruik maakt van giften bij het onderhoud van het groen.

Kan er geen sprake zijn van het geheel ecologische beheer van het groen?

Mevrouw Gyömörei vindt het beleidsplan mooi in beeld gebracht. Zij heeft echter angst voor de toekomst, zaken zullen onder druk te komen staan. Daarvoor wil zij aandacht vragen.

De gebruiker wordt vaak centraal gezet. Zij meent echter dat ook de natuur op zich een keer centraal mag worden gesteld. Zij doelt met name op het besef van de natuur bij tweede en derde generatie nieuwe inwoners van Den Haag. Die groep heeft vaak een andere natuurbeleving en gaat anders om met de natuur.

Natuureducatie is een belangrijk aandachtspunt, in de notitie vindt zij hierover geen informatie.

Een bepaalde prioritering moet worden gelegd, in de notitie ontbreekt de financiering.

Het is logisch dat niet alles wordt “dichtgetimmerd” tot 2015, maar enige prioritering is wenselijk. Zij wijst in dat kader op de Heemtuinen en de Heimanshof. Deze zijn opgezet met een bepaalde educatieve waarde. Door een jarenlang gebrek aan middelen is een aantal planten en bomen opgekomen die niet beoogd waren. Dat haalt in feite de educatieve waarde van die tuin naar beneden. De waarde zal wel worden beseft, maar wordt financieel te weinig gewaardeerd. Het is van belang dat de schooltuinen weer een echt onderdeel worden van de biologielessen op school.

Zij sluit aan bij de vraag van de voorgaande sprekers over de stadsecoloog. Zij is benieuwd naar de reactie van de wethouder op de inspreker die heeft gesproken over de ecologische zone Wateringse Veld. In Wateringse Veld blijkt 4,5 km grond niet te zijn vastgelegd. De ecologische zone en het groen komen vaak onder druk te staan. Onlangs is bijvoorbeeld besloten toch maar weer een kinderopvang/school te bouwen in een groenstrook in het Wateringse Veld. De grootste bedreiging is de zin uit de notitie: “slechts in uitzonderlijke gevallen waarbij de ambitie zoals is neergelegd in de Structuurvisie in het geding is wordt een incidentele heroverweging niet uitgesloten”. Zo’n zin vindt zij alarmerend. Gestreden moet worden voor het behoud van de groene open plekken in de stad. De fractie vindt het beleidsplan een goed plan, maar ziet graag wat meer prioritering.

De heer De Jager heeft waardering voor het voorliggende plan. Het beleidsplan zal op een aantal punten conflicteren met de Structuurvisie die hedenochtend in de commissie SWB is besproken.

Een voorbeeld daarvan is de ontwikkeling rond het Zwarte Pad. In het beleidsplan wordt het Zwarte Pad aangemerkt als een historisch natuurgebied. In de Structuurvisie wordt voorzichtig een aantal huisjes ingepland.

Hij kan zich voorstellen dat net zoals een parkeerfonds, een bomenfonds wordt ingesteld. Iedere Hagenaar heeft recht op een stukje groen in de omgeving. Op dat punt is het wel wat scheef verdeeld in Den Haag. Hij is het eens met de voorliggende visie maar vraagt in de planning aandacht te geven aan de wijken waar sprake is van achterstand op het gebied van groen, zoals in Duindorp en in Scheveningen Dorp. Hij kan zich voorstellen dat bepaalde stadsdelen prioriteit krijgen omdat andere stadsdelen al veel groen hebben.

De medewerkers van Haeghe Groep doen goed werk. Bij de onkruidbestrijding komt het voor dat ook mooie begroeiing wordt verwijderd. Wellicht kan een bepaalde instructie mogelijk zijn zodat een ieder tevreden is.

De heer Wijsmuller is positief dat het plan nu, voor de begrotingsbehandeling, voorligt. De gemeenteraad kan bij de begroting extra inzetten op het groen. Het is van belang om het plan goed te laten bekijken. Het punt blijft de beschikbare financiën. Vraag is hoe de ambities van het plan daadwerkelijk waar kunnen worden gemaakt en de knelpunten worden opgelost? Voorbeeld daarvan is

de ecologische hoofdstructuur. Het is onduidelijk binnen welke periode dit kan worden opgelost en of daarvoor middelen zijn.

Ook moet de aandacht uitgaan naar de bomenziekten. Op dat punt vallen forse klappen, die moeten kunnen worden opgevangen. Wellicht kan daartoe een bepaald fonds worden opgericht.

Iedereen onderschrijft het belang van het groen. Het is van belang om het groen dat er is te behouden en te koesteren. Ook hij maakt zich zorgen over de mogelijke incidentele afweging die kan worden gemaakt in het belang van de Structuurvisie en internationale ambities van de stad.

Daarover is hedenochtend intensief gediscussieerd. Hij heeft al aangegeven dat op dit punt een raadsuitspraak nodig is. De discussie over de aantasting van de ecologische hoofdstructuur is van belang.

Het groen is ook van belang voor het leven in de stad. De samenhang tussen alle levens in de stad is bijzonder. Op dit moment is er te weinig kennis van wat er leeft in de stad. Ingezet moet worden op de bescherming van de flora en fauna in Den Haag. Een goed evenwichtig ecologisch systeem onderhoudt zichzelf. Met kleine ingrepen kan dit systeem worden verbeterd zodat ook op lange termijn de bescherming op een logischere wijze gestalte kan krijgen, dat heeft ook een financieel voordeel. Een goed voorbeeld daarvan is bijvoorbeeld Reigersbergen. Daar worden in samenspraak met het Groene Platform experimenten uitgevoerd wat betreft het beheer van dat gebied. Dat is hoopgevend, de gemeente is op dat punt positief bezig. Maar Den Haag moet niet alleen afhankelijk zijn van de individuele kennis in de stad. Dat pleit ervoor om het binnen de eigen dienst te organiseren en een stadsecoloog aan te trekken. Wellicht kan hiertoe bij de begroting een motie worden ingediend. Hij mist in de notitie aandacht voor de soorten diversiteit en de samenhang van het leven in de stad. Hij wijst erop dat in dit kader ook op het gebied van de waterkwaliteit nog veel is te winnen. Ten aanzien van het ecologisch beheer is het van belang dat met zo min mogelijk gif wordt gewerkt.

De heer Wilmer spreekt zijn waardering uit voor de voorliggende nota. De fractie kan zich er goed in vinden. Er is sprake van een samenhang met de Structuurvisie en wellicht ook met de Leisure-nota. Wat betekent de vaststelling van het Groenbeleidsplan voor de verankering? Is met deze nota de ecologische hoofdstructuur in de Structuurvisie opgenomen? Wat is hierop de zienswijze van de wethouder?

Hij vraagt of de commissie door middel van niet te uitgebreide voortgangsrapportages op de hoogte kan worden gehouden van de uitvoering.

Hij vraagt aandacht voor de herplantingsplicht. Er is niet altijd sprake van herplanting na omgevallen of gerooide bomen. Opmerkingen zijn gemaakt over de ecologische waarde en de positie van de stadsecoloog. Hij onderschrijft het belang maar meent dat een stadsecoloog niet per se een gemeenteambtenaar hoeft te zijn. Het kan een externe adviseur zijn met aanzien.

Onder andere in de Westduinen zijn gedeelten aan te wijzen die qua vegetatie buitengewoon kwetsbaar zijn. Het zou jammer zijn als dat door allerlei vormen van gebruik erodeert en afbreuk doet aan de historische en ecologische waarde.

Hij wijst op de mogelijkheden van het particulier initiatief van burgers en verenigingen. In dit kader denkt hij niet aan grootschalige investeerders.

Een aantal groengebieden, zoals het Haagse Bos, is niet in beheer van de gemeente. Het zou goed zijn om een integrale beheersfunctie te realiseren waarbij de gemeente zich tot het toezicht en infrastructuur kan beperken.

De fractie mist in het beleidsplan “nieuw groen in oude wijken”. Dat speelt onder meer in Transvaal. Het feit dat woningblokken worden verwijderd speciaal ten behoeve van groen kan zeker in de notitie worden gemeld. Feitelijk is het al beleid, maar de strijd tegen de versteende stadstuinen mag niet stoppen. De tuinen met name in het centrum van de stad, zijn omgetoverd in parkeerplaatsen met alle gevolgen van dien voor het stadbeeld en de stadsbeleving.

De heer Pijl sluit zich aan bij de complimenten voor het beleidsplan. In de commissie SWB is hedenochtend gesproken over de visie op 2020. Hij hoopt dat tegen die tijd niet het “groen” is ingeruild tegen het “rood”. In de nota staat: “slecht in uitzonderlijke gevallen”; dit kan voor de fractie niet beperkt genoeg zijn. Het streven is naar meer groen, niet naar minder.

De heer Verburg wees er in zijn inspraak op dat het terugplanten van bomen niet altijd in orde is. Hij pleit ervoor om hierop toe te zien. De uitvoering van het beleidsplan kost geld, hij deelt de door de insprekers geuite zorg over de beschikbare middelen. In het concept-raadsvoorstel staat dat de komende jaren de nadruk wordt gelegd op een aantal concrete zaken. Daaruit spreekt een bepaalde prioriteitsstelling. Kan de wethouder aangeven wat de prioriteiten voor de jaren 2005-2006 zijn? De semi-openbare groenvoorziening is ook zeer belangrijk. Burgers medeverantwoordelijk maken voor het groen is positief. De opmerking over “samen groenbeheer” is hem uit het hart gegrepen. Hij is geroerd door de inspraak van mevrouw Beuzekom over de waarde van hetgeen door velen als onkruid wordt ervaren. Hij onderstreept haar pleidooi.

De heer Brink vindt de titel “groen kleurt de stad” treffend. De fractie kan de ambities en de doelstellingen in het rapport van harte onderschrijven.

Hij ziet wel een mogelijke botsing met de dadendrang die voortkomt uit de Structuurvisie. Er zijn al diverse bijzondere projecten, zoals de Internationale school, het Automobielmuseum en de Amerikaanse ambassade, die de grenzen van een dergelijk beleidsplan onder druk zetten. De fractie is blij met de voorliggende notitie maar ziet ook de beperking wat betreft de financiën. Bij de bespreking over de Voorjaarsnota heeft hij aan de wethouder gevraagd of hij van plan was bij de begroting actie te ondernemen ten aanzien van de bestrijding van de kastanjeziekte. In de begroting heeft hij daarover niets kunnen vinden. Hij gaat ervan uit dat hierop wordt terugkomen bij de begrotingsbespreking. Hij sluit zich aan bij de opmerkingen van voorgaande sprekers. Reeds zijn o.a. vragen gesteld over het gebruik van gif, de stadsecoloog, de ecologie, groen in de straten en groen in oude wijken.

De heer Lutter vindt dat het beleidsplan een goed kader biedt voor het duurzaam behoud van groen in de stad. Maatwerk is mogelijk en er wordt ook gerekend op de verantwoordelijkheid van de burgers. De fractie kan zich vinden in het raadsvoorstel.

De heer Mohamed spreekt lof uit voor het voorliggende beleidsplan. Het beleidsplan voorziet in een stedelijke groene hoofdstructuur en heeft als doel de kwaliteit van het stedelijke groen te behouden. In het rapport staat dat het gemeentebestuur hiermee vastlegt om het groen dat deel uitmaakt van deze structuur op een eenduidige en herkenbare wijze te behouden. Wel wordt aangegeven dat slechts in uitzonderlijke gevallen, als de ambitie internationale stad in het geding is, een incidentele heroverweging niet wordt uitgesloten. Van welke ontsappingsclausules kan er sprake zijn?

De heer Roozenburg vraagt hoe de PvdA de relatie met de Structuurvisie ziet.

De heer Mohamed zegt niet op voorhand te willen uitsluiten dat er geen ingreep zal plaatsvinden. De PvdA zal per zaak het standpunt bepalen.

De heer Roozenburg stelt dat de Structuurvisie en het Groenbeleidsplan op elkaar aansluiten maar er kan soms licht tussen zitten. Als er keuzes moeten worden gemaakt, waar gaat de PvdA dan voor? Gaat het “groen” of het “rood” voor?

De heer Mohamed zegt dat terecht door de fracties is gevraagd naar de relatie met de Structuurvisie. Hij gaat ervan uit dat het college als collegiaal bestuur met één mond spreekt. Het college zal de plannen naast elkaar leggen waardoor er meer eenduidigheid komt. Op basis daarvan zal de fractie zich een oordeel vormen.

De wethouder is blij met de positieve geluiden uit de inspraak en de positieve woorden van de commissie. Hij wil die complimenten doorspelen naar de ambtenaren en de “publieke tribune”. Het document is kenmerkend voor goede inspraak en samspraak. Ook buiten het stadhuis is veel deskundigheid aanwezig. Dat komt het beleidsplan zeer ten goede. Hij wil de betrokken partijen daarvoor bedanken.

Het is voor de hand liggend dat de commissie de samenhang met de Structuurvisie naar voren brengt. Het Groenbeleidsplan is in een eerder stadium gestart dan de Structuurvisie. Het zijn straks door de raad vastgestelde documenten. De Structuurvisie is veel meer een richtinggevend document, hetgeen in het Groenbeleidsplan is opgenomen wordt in wezen vastgesteld. Het zal niet exact op elkaar passen, maar de stedelijke groene hoofdstructuur wordt vastgelegd in de bestemmingsplannen. Dat is dan staand beleid. Ook de Structuurvisie heeft zich te voegen naar de bestemmingsplannen.

De relatie met de Leisurenota is hem niet bekend, hij kan zich niet voorstellen dat de invloed daarvan op het groenbeleidsplan groot is.

Een bepaalde spanning tussen het Groenbeleidsplan en de Structuurvisie zal er zijn. Zoals er ook sprake is van een spanning tussen de ambities van de wethouder ROSW, wethouder Verkeer en wethouder "Groen". Het is goed dat veel leden vanuit een groen hart spreken maar het gaat uiteindelijk altijd om het gezamenlijke maken van keuzes.

De heer Roozenburg onderschrijft die analyse. Maar is het niet de plicht van het college om dat soort belangenafwegingen/conflicten in dit stadium, nu beide nota's voorliggen, te wegen en met voorstellen te komen?

Wethouder SISS begrijpt de opmerking van GroenLinks maar die keuze is niet zo simpel. Natuurlijk moet het college bepaalde keuzes maken. Den Haag is een levendige stad waar veel ontwikkelingen plaatsvinden. Niet alles kan tot in lengte van dagen worden dichtgetimmerd. Het feit dat de stedelijke groene hoofdstructuur in bestemmingsplannen wordt vastgelegd is voor degene die zich met ruimtelijke ordening bezighouden een behoorlijke stap. Hij is ervan overtuigd dat het college ook met de Structuurvisie inzet op Den Haag "groene stad". Het college hecht veel waarde aan het groen en zet dat ook om in daden. Het is wel van belang om dat bij komende ontwikkelingen steeds voor ogen te houden en te voorkomen dat "de meter naar de andere kant doorslaat".

Hij deelt de zorg van de commissie ten aanzien van de bomenziekten. Die zorg is echter enigszins ongewis, het is niet duidelijk waar het eindigt. Hij hoopt dat snel een remedie wordt gevonden voor de Kastanjeziekte.

De Iepenziekte kan onder controle worden gehouden door de bomen in te enten. Voor het inenten van de straatbomen zijn op dit moment voldoende middelen beschikbaar. Staatsbosbeheer volgt bij de ziekte van bomen een ander regime.

De gemeente heeft Staatsbosbeheer aangeboden te praten over mogelijke oplossingen.

Bij het probleem van de kastanje's ligt het ingewikkelder. Het is moeilijk om een inschatting te maken van de kosten die hiermee gemoeid zijn. Het is nu wel enigszins duidelijk hoe het proces iets kan worden afgeremd. De helft van de 3500 kastanje's is aangetast, maar er is geenszins gezegd dat die helft gekapt moet worden. Tot nu toe is het gelukt om het fenomeen van de zieke kastanjabomen binnen het reguliere budget op te vangen. Hij is ervan overtuigd dat als er sprake moet zijn van meer financiële middelen die middelen binnen het gemeentebudget te vinden zijn.

De heer Roozenburg stelt dat bij allerlei grote bouwprojecten risicoparagrafen zijn opgenomen. Stel dat de helft van de kastanjabomen moet worden gekapt en herplant, dan kan daarvan een prognose worden opgesteld. Op basis hiervan kan een claim worden ingediend.

Wethouder SISS geeft aan dat die redenering door het college en de Rekeningencommissie hoogstwaarschijnlijk niet wordt gewaardeerd. De bomen kunnen pas worden teruggeplant als de kastanjeziekte onder controle is. Het is vervolgens de vraag of het verstandig is om grotere bomen te herplanten, die slaan minder goed aan dan jonge bomen. Bij grotere bomen moet men denken aan € 20.000,- tot 30.000,- per boom. Het is van belang om eerst de Kastanjeziekte onder de knie te hebben. Op het moment dat er meer zicht is op de ontwikkelingen kan in de commissie op basis van een notitie van gedachten worden gewisseld. Hij zegt zeker geen tegenstander te zijn van het reserveren van middelen voor bomen. Op dit moment is er te veel onzekerheid om een claim in te dienen.

Bij de commissoriale toelichting is de Groenbalans gevoegd. Daarin is een positieve ontwikkeling zichtbaar. De raad mag daaruit het vertrouwen putten dat het college veel aandacht heeft voor de aanplant van nieuwe bomen.

De heer Brink wil toch het pleidooi van GroenLinks onderschrijven. Het risico is moeilijk te bepalen, maar de redenering dat het binnen het reguliere budget kan is niet helder.

Wethouder SISS heeft niet gezegd dat het uit het reguliere budget kan, er is extra geld voor bomen vrijgemaakt. Het gaat om het kappen van de bomen, niet om de herplanting. Het onderzoek is binnen de begroting voorgefinancierd, de minister van Landbouw heeft dat onderzoek betaald.

De heer Brink wil graag aan de hand van scenario's de mogelijkheden doorberekenen. Het terugplanten van halfwassen bomen is bijvoorbeeld kostbaar. Hij wil in de gelegenheid zijn om op basis van berekeningen bij de begrotingsbehandeling zelf het initiatief te kunnen nemen.

Wethouder SISS geeft aan dat het idee dat D66 bij de begrotingsbespreking om extra middelen wil verzoeken erg aantrekkelijk is, maar vanuit zijn situatie niet fair ten opzichte van het college. Hij is ervan overtuigd dat als de nood aan de man is er middelen beschikbaar komen. Op dit moment moet het proces van onderzoek en dergelijke zijn gang kunnen gaan. De prioriteit van de medewerkers is nu eerst het bestrijden van de ziekte.

In de Groenbalans is ingegaan op het huidige Bomenfonds. Als een boom wordt omgezaagd geldt er in voorkomende gevallen een herplantplicht. Als de omstandigheden dat niet toelaten wordt er geld gestort in het Bomenfonds.

Vorig jaar is €127.000,- gestort, dat bedrag wordt dit jaar besteed aan herplantwerkzaamheden.

Bij het Parkeerfonds wordt geld gestort als men niet kan voldoen aan de norm wat betreft parkeren.

Hij weet niet of dat bij een bouwplan ook voor bomen moet gelden. Het dient een integrale afweging te zijn. De straatbomen zijn core business van de gemeente.

De heer De Jager geeft aan dat bij grote bouwplannen middelen worden gereserveerd voor de inrichting van de openbare ruimte in de directe omgeving.

Wethouder SISS meent dat de inrichting van de openbare ruimte primair de taak is van de overheid. Op 14 september jl. heeft de commissie een brief en een rapport over de bomen ontvangen. Daarin is vermeld dat de commissie op de hoogte wordt gesteld van ontwikkelingen van de kastanjes.

De VVD heeft gevraagd naar de monitoring. Bij de vaststelling van de Structuurvisie wordt daartoe een belangrijke vervolgstap gezet. Voorst is de ontwikkeling van het groen een onderdeel van de begroting. Als de commissie een ander moment wil is dat echter mogelijk.

De heer Wijsmuller verzoekt het Groenbeleidsplan te vertalen in kengetallen.

Wethouder SISS stelt dat een aantal actieplannen in het beleidsplan is opgenomen. Veel aspecten zijn reeds in kengetallen vertaald, bijvoorbeeld het aantal m2 groen en het aantal bomen. Het meten van de conditie van het groen is ingewikkelder.

Naar aanleiding van de inspraak van mevrouw Beuzekom verwijst hij naar pagina 12. Gesteld wordt dat er een handvat is om bij het schoffelen bepaalde planten ontzien. Het is lastig om de specifieke planten te herkennen. Hij wijst erop dat hij ook vaak de vraag krijgt om meer aan onkruidbestrijding te doen. Bewoners ervaren begroeiing tussen de straatstenen veelal als slordig. Bezien kan worden welke aanvullende interne instructie verder kan worden opgesteld.

Hij is geen voorstander van het ondertunnelen van de Laan van NOI. Er zijn meerdere ecologische verbindingen. De vraag van de heer Dufresne ten aanzien van de Vlietzone zal worden nagezocht. Hij dankt de heer Dufresne voor de steun voor de werkzaamheden van de Haeghegroep.

De vraag naar een stadsecoloog is een terugkerend thema. De functie van stadsecoloog is komen te vervallen, maar de kennis over de stadsecologie is niet verloren gegaan. Wellicht kan de kennis intern nog worden versterkt. In het actieplan is het voornemen genoemd om een gedragscode in het kader

van de Flora en Faunawet op te stellen. De groene verenigingen leveren op dit punt een zeer constructieve bijdrage. In Haagse Hout is inmiddels gestart met een Groenplatform waarbij gesproken wordt over ecologisch beheer en diversiteit. Wellicht kan hierover in een later stadium nader worden gerapporteerd.

Op de kaart is te zien dat de Hobbytuinvereniging niet in de Erasmuszone ligt en dus geen deel uitmaakt van de stedelijke groene hoofdstructuur.

De inventarisatie van de vogelsoorten laat hij graag over aan de vogelverenigingen.

Voor de onkruidbestrijding wordt nog nauwelijks gif gebruikt (minder dan 1%). Het middel dat wordt gebruikt is Kazaran. Het gebruik van gif wordt niet voorgeschreven in het bestek.

Het thema gebruiks- en kijkgroen blijft altijd onderwerp van discussie. Een aantal jaar geleden werd zijns inziens te veel het accent gelegd op het kijkgroen en te weinig op het gebruiksgroen.

Op het gebied van de natuureducatie zijn er o.a. de Natuurverkenners en de Heemtuin.

Het zijn politieke keuzes geweest om destijds hierop te bezuinigen. Het aantal kinderen dat wil meedoen aan de schooltuintjes neemt af. De wens van ouderen om een dergelijke tuin te onderhouden neemt daarentegen toe. Binnen de groep is er een verschuiving van jong naar oud. Hij merkt in dit kader op de indruk te hebben dat de school de laatste tijd te veel wordt gezien als container voor de oplossing van veel maatschappelijke problemen.

Mevrouw Gyömörej geeft aan dat er een nieuw DNA systeem in ontwikkeling is. Ziet de wethouder iets in een plan om de Heemtuin daar meer bij te betrekken? Zou dat de eerder gemaakte keuzes kunnen veranderen? Er zijn wel degelijk nieuwe ontwikkelingen aan de gang.

Wethouder SISS zegt hierover met de SP op een later tijdstip van gedachten te willen wisselen. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid met wethouder NGD.

Volgens de Structuurvisie zouden juist om het Zwarte Pad terug te geven aan de natuur woningen gebouwd moeten worden op de keerlus. Daar ontstaat inderdaad een conflict.

Getracht is in het Groenbeleidsplan de meest maximale bescherming te creëren die zich verhoudt tot een zekere flexibiliteit. Het kan voorkomen dat er incidentele afwegingen moeten worden gemaakt om toch af te wijken. Hij kan niet afdwingen dat nooit wordt afgeweken van het plan. Mocht zich dat voordoen dan zal dat zijn in het kader van de internationale stad. Het college zal de keuze beargumenteren en uiteindelijk zal de raad daarover een uitspraak doen.

Op een later moment kan met de commissie van gedachten worden gewisseld over het gedeelde beheer. Hij vindt niet dat het beheer van de grote groengebieden per se tot de core business van de gemeente moet behoren. Andere organisaties kunnen hiertoe ook in staat zijn.

De VVD heeft gevraagd naar het nieuwe groen in oude wijken. Hij stelt voor dit in de definitieve nota in te passen. Hij wijst erop dat de toename van groen in een oude buurt in het kader van herstructurering van invloed kan zijn op de bouwhoogte.

Naar aanleiding van de vragen over de prioritering geeft hij aan dat in 2005 het buurt- en wijkgroen, de ziektebestrijding en de herplant van bomen voorop staan. Voor 2006 is er extra geld voor het groenonderhoud, dit wordt ingezet op buurt- en wijkgroen en bomen. Verder is er veel geld beschikbaar voor de herinrichting van de openbare ruimte en voor de grote groengebieden. Dat wordt voor een groot deel gefinancierd uit het Grote Steden Beleid. Aan onderhoud en beheer van groen wordt per jaar €25 mln. uitgegeven. Additioneel is daaraan in de afgelopen 7 jaar €33 mln. toegevoegd. Dat maakt het lastig om het beleid in financiële termen te vertalen. De gemeente kent veel incidentele meevallers, het groen doet daarbij altijd mee. Daarnaast is de bijdrage uit het GSB tot nu toe hoog geweest. Het GSB gaat echter niet verder dan 2009. Het is daarom lastig om een sluitend financieel verhaal op te stellen. In de actieplannen staat welke acties gewenst zijn, dat zal zijn vertaling moeten krijgen in het nieuwe beleidsprogramma van het nieuw te vormen college.

De voorzitter concludeert dat alle fracties zich kunnen vinden in het raadsvoorstel inzake Beleidsplan voor het Haagse groen, “Groen kleurt de stad” 2005-2015.

Hij stelt voor het raadsvoorstel op de besluitenlijst van de raadsvergadering te plaatsen.

De commissie stemt daarmee in.

E2. Initiatiefvoorstel GroenLinks inzake Poen voor Groen, raadsvoorstel 64

De heer Dufresne spreekt zijn waardering uit voor het voorstel. In het voorstel wordt echter niet gesproken over de rol van de bewonersorganisaties. De fractie zal het initiatiefvoorstel steunen.

Mevrouw Gyömörei noemt het een fleurig voorstel. De fractie is het niet altijd met het college eens, maar op dit punt worden de kanttekeningen van het college gedeeld. Het voorstel betekent een hoge mate van inspanning voor de ambtelijke dienst, en dus kosten. Zij zou graag instemmen met het voorstel maar ziet de beperkingen. Zij stelt de initiatiefnemer voor om het initiatief aan te passen.

De heer Brink sluit zich aan bij de SP. Hij ondersteunt het initiatief, maar het gevaar zit erin dat het doel, gezien de bureaucratie en de uitvoering, voorbij wordt geschoten. Vraag is of het puur een financiële prikkel moet zijn.

De heer Wilmer vindt de intentie van het voorstel goed. De teneur van de reactie van het college is positief, het college ontraadt het voorstel echter vanwege de financiële structuur. Het is niet raadzaam om het voorstel in deze vorm in de raadsvergadering aan de orde te stellen.

De heer Pijl vindt het voorstel een goed en sympathiek initiatief. Hij zal het initiatief steunen in de raad. Er zal sprake zijn van administratieve rompslomp. Vraag is echter of het college dat in de reactie niet te zwaar aanzet. GroenLinks geeft op een goede manier invulling aan het gezamenlijk groenbeheer.

De heer De Jager vindt het initiatief van GroenLinks sympathiek. Hij vreest echter dat diegenen uit de betere wijken ervan gebruik gaan maken. Het is beter om de zaken op wijkniveau te regelen. Er dient niet een nieuwe laag te worden toegevoegd die de financiering regelt.

De heer Lutter stelt dat het duidelijk is dat in de stad veel gebeurt met het groen. Het probleem is dat het voorliggende initiatief onvoldragen is. Het college geeft aan dat de uitvoering veel bureaucratie met zich meebrengt. Vraag is of dat het allemaal waard is. Het idee op zich is zeer sympathiek, maar heeft op die grond niet zo veel kans van slagen.

De heer Mohamed zegt dat ook de PvdA het voorstel sympathiek vindt maar de reactie van het college volgt.

Wethouder SISS geeft aan dat het college het initiatief op zich een leuk idee vindt. De gemeente onderneemt op dit punt al veel. Een voorbeeld daarvan is het stimuleren van geveltuintjes. Er zijn makkelijkere manieren dan GroenLinks voorstelt.

Een subsidieregeling kent zijn uitvoeringsproblematiek. Het college heeft niet alleen bezwaren ten aanzien van de financiën maar ziet ook in praktische zin moeilijkheden.

De dekkingsposten zijn al belegd. Als het initiatief ten laste komt van dat budget kunnen andere zaken, zoals het planten van bomen, niet worden uitgevoerd. Hij verneemt graag van de initiatiefnemers ten laste van welke activiteiten deze uitgaven komen.

De initiatiefnemer, de heer Roozenburg, dankt de commissie en de wethouder voor de positieve woorden over het initiatief. De heer Dufresne heeft gevraagd naar de rol van de bewonersorganisaties. Deze kunnen een meerwaarde hebben voor het initiatief. Het is een idee om ook deze groepen van particulieren deel te laten nemen. Hij is bereid om het voorstel in die zin aan te passen.

Hij stelt zich voor dat in overleg met andere fracties een minder bureaucratisch proces kan worden bedacht waarbij de kern blijft: de cofinanciering. Het kan vaak nieuwe verbanden in de wijk tot stand brengen en moet ten goede komen aan alle bewoners van de stad. Daarom heeft hij een pilot voorgesteld.

Hij onderschrijft de opmerking van de wethouder over het dekkingsvoorstel niet. Het gaat om de post overige beleidsvoornemens en het is een gering bedrag. Jaarlijks is er €25 mln. beschikbaar voor onderhoud en er zijn GSB gelden beschikbaar. Dan moet een bedrag van €200.000,- voor dit project toch haalbaar zijn.

Hij trekt het voorstel voor dit moment in en nodigt de fracties mee te denken over een beter dictum.

E3 Brief wethouder SISS over de tussentijdse evaluatie van EOS

Het agendapunt wordt doorgeschoven naar een volgende vergadering.

E4. Raadsmededeling inzake HTM Personenvervoer NV - Aankoop aandelen NOVIO NV & Raadsvoorstel inzake wensen en bedenkingen tav bovengenoemde raadsmededeling Brief van wethouder FC inzake aankoop aandelen NOVIO NV

De heer Brink geeft aan dat hedenmiddag twee zaken moeten worden beoordeeld: de risico's van de overname door HTM voor de aandeelhouder, de gemeente Den Haag en of er voldoende informatie voorligt om de wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Op dit moment is hij over deze twee zaken niet positief. De brief van de wethouder van 16 augustus jl. heeft gediend als een vertrekpunt van een puzzeltocht. Gaandeweg is hij terechtgekomen in een wereld van concessies, aanbestedingen, minderheidsaandelen en bouwbedrijven die zich gaan bezighouden met het openbaar vervoer.

Hij heeft een aantal schriftelijke vragen gesteld. Gevraagd is o.a. of de concessie mag worden meegegeven door de gemeente Nijmegen. In mei dit jaar heeft de minster gemeld dat als de gemeente Nijmegen NOVIO verkoopt, zij de concessie voor drie jaar onderhands mag meegeven. De wethouder stelt daarvan in augustus nog niet op de hoogte te zijn geweest. Dat is bedenkelijk, bij de bieding moet men daarvan op de hoogte zijn geweest. Dat kan dan toch juridisch worden hardgemaakt. Er hoeven dan toch geen juridische ongemakkelijke wegen te worden bewandeld.

Uit de aanvullende brief blijkt dat er op het punt van de concessies strubbelingen worden verwacht, verwacht wordt dat NOVIO niet mee mag bieden op de concessie. De concessie vertegenwoordigt een waarde. Hij is benieuwd naar de informatie uit de Tweede Kamer over de concessie verleningen. Als de concessie niet mag worden overgenomen wordt dan geen le ge huls gekocht?

In haar eerste brief meldt de wethouder de concessie graag te willen hebben maar dat de waarde van NOVIO zonder concessie ook de moeite waard is. Hij snapt niet dat de waarde van het bedrijf met of zonder concessie even groot is.

De administraties zijn gescheiden, dat is logisch. Maar de gemeente Den Haag staat garant voor leningen die de HTM aangaat. Dat houdt in dat de HTM goedkoper geld kan krijgen wegens de lagere rente. Klop het dat er een onderscheid bestaat tussen de exploitatie van de HTM voor de activiteiten in Den Haag, en of Haaglanden, en die van buiten Haaglanden zoals Dordrecht en Schiphol?

Als dat zo is, hoe gaat het dan met de activering van de aandelen? Hij gaat ervan uit dat rente en aflossing moet worden betaald over de financiering van de overname. Op welke exploitatie drukt dat dan? Hij is benieuwd in hoeverre de exploitaties worden onderscheiden en of dat effecten heeft voor Den Haag. Als het college echt gelooft in de overname en van mening is dat de HTM positie moet hebben kan hij zich voorstellen dat het college garant staat. Hoe kijkt de wethouder aan tegen de rente die jaarlijks moet worden betaald? Hij wacht de beantwoording van de wethouder af en zal morgenavond tijdens de raadsvergadering het fractie standpunt meedelen.

De heer Baart meent dat het goed is dat de discussie nu op basis van de voorliggende stukken kan worden gevoerd. De wethouder heeft met haar brief van 13 september jl. veel duidelijkheid gecreëerd.

Hij meent dat de vragen die hij heeft gesteld wel erg letterlijk zijn beantwoord en niet naar de geest van de vraag. In de fractie is lang en uitgebreid gesproken over de aankoop van de aandelen. Hij zal de discussie van hedenmiddag terugkoppelen naar de fractie.

Hij geeft aan in dezelfde “wereld” terecht te zijn gekomen als de heer Brink. Ook hier dreigen drie zaken door elkaar heen te gaan lopen: de concessieverlening, de eigen aandelen HTM en de vraag of de HTM de NOVIO aandelen moet kopen.

In de brief van de wethouder staat dat met name door het eigenaarschap van de HTM in combinatie met deelname aan de concessieverlenende overheid een conflicterend belang dreigt te ontstaan. Dat is mede de reden geweest om de Galangroep te vragen om een rapport hierover op te stellen. De minister van V&W stelt dat er een NV komt en dat de gemeente voor 100% van de aandelen in handen houdt. Zij stelt: “geen stad wordt gedwongen om iets te verkopen”. Dat is een optie die op dit moment de voorkeur heeft bij de fractie.

De fractie is van oordeel dat de aankoop van de aandelen NOVIO door de HTM mogelijk moet zijn. Er doet zich echter een aantal vragen voor zoals vragen over de risico's, de prijs etc. Hij sluit op dit punt aan bij de vragen van D66.

De heer Roozenburg vraagt waarom de PvdA meent dat de overname in principe moet kunnen.

De heer Baart stelt dat de meerderheid van de fractie die mening heeft.

De heer Dufresne vraagt of het de aard van de zaak is dat de HTM de marktpositie wil versterken. In de brief van HTM staat: “al enige jaren richten wij ons beleid op het overleven van onze onderneming”. Klopt dat, en gaat dan niet alles voor?

De minister is nogal kritisch en niet tevreden. Hoe kan ervoor worden gezorgd dat de minister de feiten accepteert zoals ze zijn?

De heer Roozenburg stelt dat de aankoop wettelijk geoorloofd is. Vraag is echter waarom de HTM deze overname zo graag wil. Wat is nu de meerwaarde van een transactie in aandelen?

Het gaat niet over bedrijfsvoering en heeft niet direct effect op de concessies, het gaat om de marktpositie. De bedrijfsresultaten van NOVIO zijn zoals blijkt in bijlage 4 niet rooskleurig.

Waarom doet de HTM een investering in de vorm van aandelen? Hij sluit zich voorts aan bij de vragen van D66.

Hij is ook bang dat de zaak wordt gejuridiseerd. Het gaat om een markteconomisch en bedrijfsmatig proces. Waarom gaat de gemeente of HTM investeren? De gemeente gaat juist veel aandelen vervreemden, bijvoorbeeld de aandelen ENECO. Dat is de kernvraag van de fractie.

De heer Baart stelt dat de HTM ook werkzaamheden doet op Schiphol en Dordrecht. Hij vraagt, puur ter informatie, of de heer Roozenburg zich herinnert of daarover ooit in de raad is gesproken?

De heer Roozenburg kan zich dat niet herinneren.

De heer De Jager is benieuwd naar het antwoord op de vraag : “where is the beef?”

Wat heeft de Haagse reiziger voor voordeel bij de overname? Hij heeft nog nooit kunnen ontdekken wat de meerwaarde is voor de Haagse reiziger van met name de werkzaamheden van de HTM in Cairo of Dordrecht. De medewerkers van de HTM werken hard, daar geen twijfel over, maar het bedrijf is enigszins diffuus geworden. De gemeenteraad of het college hebben in wezen niets te zeggen over de activiteiten van de HTM. De gemeente heeft de aandelen, maar Haaglanden beslist over de dienstregeling. De raad van commissarissen is verplicht om het functioneren van de HTM als zodanig te toetsen. De invloed van raadsleden is nihil.

Zijn idee is dat óf het openbaar vervoer moet worden geprivatiseerd óf dat de gemeente alles weer naar zich toe trekt. Van “ondernemertje spelen” met maatschappelijk geld kan geen sprake zijn.

De HTM, de directie en de raad van commissarissen zijn verplicht het belang van het bedrijf voorop te stellen. De gemeenteraad heeft echter een ander belang. Hij is tegen overname van de aandelen NOVIO.

Hij meent dat hier het spreekwoord “schoenmaker hou je bij de leest” van toepassing is. De PPS is voorstander van privatisering met behoud van de infrastructuur.

De heer Baart is zeer verbaasd over de bijdrage van de PPS. De PPS zegt: ga uw gang als het “mijn geld” niet is en is tegen overname.

De heer De Jager stelt dat sprake is van een weeffout in de organisatie. Of men houdt het in eigen handen of men privatiseert.

De heer Roozenburg luistert ook met enige verbazing naar de bijdrage van de PPS. De heer De Jager stelt dat het goed is als de investering maar niet ten koste gaat van het gemeenschapsgeld. Daarmee trekt hij de brief van het college in twijfel. Daarin is vermeld dat de operatie voor de gemeente geen consequenties heeft.

De heer De Jager vindt het in deze discussie van belang dat niet kan worden aangetoond dat de werkzaamheden van de HTM buiten Den Haag positieve consequenties hebben voor de Haagse burger. Als de wethouder kan aantonen dat met de overname bijvoorbeeld de frequentie van lijn 6 kan worden verhoogd is het een ander verhaal.

De heer Pijl dankt de wethouder voor de aanvullende informatie.

Op pagina 3 wordt aangegeven dat de HTM onder druk van de minister aandelen in Stadsvervoer Nederland heeft afgestaan en nu gaat men weer toegang krijgen tot het stadsvervoer.

Op pagina 4 wordt vermeld dat positief kan worden gereageerd mits passend binnen goede bedrijfseconomische perspectieven. Zijn deze bedrijfseconomische perspectieven wel goed te noemen? Er kan sprake zijn van een conflicterend belang.

De minister schrijft in haar brief aan de Tweede Kamer dat de overname weliswaar niet in strijd is met de wet maar wel wordt gezien als oneerlijke concurrentie. Verder leest hij over handelen in strijd met de geest van de wet. De Kamer kan dat zichzelf zaken kwalijk nemen, maar dit is de realiteit. Voorts wordt in de brief ingegaan op de vraag of het logisch is dat een private onderneming wel en een gemeentelijk bedrijf niet een verleende concessie kan meekrijgen.

De minister kan die vraag niet beantwoorden. Over deze principiële punten bestaat geen duidelijk beeld. Dit alles in ogenschouw nemend is de fractie nog niet zover om mee te gaan met het college. Hij wil graag eerst de opvatting van het college over de gestelde vragen vernemen.

De heer Lutter zegt in de stukken geen aanleiding te kunnen vinden waarom de overname door HTM van NOVIO een verkeerde bedrijfsbeslissing zal zijn. De raad moet niet op de stoel van de directie gaan zitten. Dat eist een behoorlijke kennis van het openbaar vervoerswezen. De reden waarom NOVIO wordt overgenomen is aangegeven. Vooruitlopend op de liberalisering is de schaalvergroting van belang voor de bedrijfscontinuïteit.

De gemeente Den Haag heeft toevallig aandelen in een particuliere onderneming. Voor hetzelfde geld had de gemeente 100% aandelen in Vroom en Dreesman. De raad hoeft ook dan niet te bepalen welke bedrijfsstrategie wordt gevolgd.

De HTM stelt dat als het bedrijf zich beperkt tot Haaglanden het minder kansen heeft om te overleven. Uit het jaarverslag blijkt dat de HTM sterker en groter wordt en meer winst maakt. Hij gaat ervan uit dat de strategische keuze die nu wordt gemaakt een goede keuze is.

Mevrouw Gyömörej stelt dat de heer Lutter aangeeft er geen behoefte aan te hebben om op de stoel van de directie te gaan zitten. Aan de raad wordt wel gevraagd wat goed is voor de stad.

De heer Lutter stelt dat als de HTM commercieel wil meedoen in de moordende concurrentie het niet genoeg is om zich uitsluitend in Haaglanden te bewegen.

Mevrouw Gyömörei vraagt of de heer Lutter heeft onderzocht of de HTM goed meekan in de markt.

De heer Lutter zegt zich in de zaak te hebben verdiept, maar is geen deskundige. Hij heeft vertrouwen in de strategische beslissing. Hij heeft geen redenen om daaraan te twijfelen.

De heer Brink zegt niet op de stoel van de directie te willen zitten. Het college zit hier in de rol van de aandeelhouder. Deelt het CDA het standpunt dat als een bedrijf waarvan de gemeente 100% aandelen in handen heeft een overnamestrategie heeft, de aandeelhouder daarvan op de hoogte moet zijn?

De heer Lutter antwoordt instemmend.

De heer Brink vraagt of de aandeelhouder daarvan op de hoogte moet worden gebracht voordat over wordt gegaan op het overnamepad.

De heer Lutter geeft aan dat alle in- en outs bekend moeten zijn. De voorliggende stukken bieden helderheid, op basis van deze stukken heeft hij er vertrouwen in dat de overname een goede zet is. Hij ziet geen aanleiding om daaraan te twijfelen.

De heer Brink vraagt of dit bij de raad voor 21 april jl. bekend had moeten zijn.

De heer Lutter geeft aan dat dat zuiver zou zijn geweest. Voor de beslissing maakt dat niet uit, er is alleen een intentieverklaring getekend. De overname aan sich heeft nog niet plaatsgevonden.

De heer De Jager zegt dat het bedrijf met maatschappelijk geld is gesticht. De gemeente heeft de aandelen in handen. De HTM kan niet worden vergeleken met een groot winkelbedrijf.

De heer Lutter geeft aan dat is gevraagd of de aankoop betekent dat de gemeente Den Haag ook garant staat voor eventuele tekorten aan NOVIO NV. De wethouder meent dat dit niet het geval is, maar hoe is dat met betrekking tot de dochterondernemingen?

De wethouder stelt dat de financiering voor de overname betrokken zal worden van commerciële banken en dat eventuele bijzondere voorwaarden niet bij de gemeente bekend zijn. Heeft de wethouder daarnaar als zodanig heeft gevraagd?

Mevrouw Gyömörei begrijpt waarom Nijmegen NOVIO een risico vindt en van het bedrijf afziet. Het is echter niet duidelijk waarom Den Haag dat risico niet ziet. Haar indruk is dat de HTM één van de grote spelers wil worden op het terrein van busvervoer. Er zijn drie grote spelers: Connexion, Connect en Arriva. NOVIO beheerst 1% van de markt en de HTM 4%. Trekt de HTM niet een te grote broek aan? Is het allemaal wel realistisch?

De wet staat een overname niet in de weg, maar het is weinig elegant. De weeffout in de wet wordt hersteld, van die fout wordt nu snel gebruik gemaakt door de HTM. De HTM heeft destijds de aandelen van Stadsvervoer Nederland onder druk van de minister moeten verkopen.

Nu wordt "achterlangs" aan een 10% belang in Stadsvervoer Nederland begonnen. Zij ziet niet in wat de HTM als kleine speler wil winnen.

Als het aanbestedingsgebied Nijmegen wordt overgenomen door een ander bedrijf zal de HTM het openbaar vervoer in Nijmegen verliezen. Dat is wel 30% van de omzet van NOVIO. Is er dan geen kat in de zak gekocht? Vraag blijft wat het nut is van deze actie.

Het college meldt in de brief van 13 september niet bekend te zijn met het feit of NOVIO in de regio actief is met kleinschalig personen vervoer. Is die duidelijkheid er nu inmiddels wel?

In dezelfde brief wordt aangegeven dat de directie van de HTM nog in onderhandeling is met de gemeente Nijmegen op basis van de intentieverklaring. Wat is de stand van zaken daarvan, en waarover moet nog worden onderhandeld?

Den Haag staat op basis van de overeenkomst uit 1926 financieel garant voor het exploitatieresultaat van het openbaar vervoer van HTM in het stadsgewest Haaglanden. Welk invloed heeft de overname van de aandelen hierop? Bestaat er een risico voor de gemeente?

De gemeente Den Haag zal in haar rol als eigenaar van HTM geen financiering verstrekken, noch garant staan voor de financiering van de aankoop van de aandelen van NOVIO. Dat is helder, maar wat doet dat met een exploitatieresultaat? Staat dat lost van elkaar?

Er wordt gesteld dat de lightrail een gunstige uitwerking kan hebben op de regio Nijmegen. Waarom is deze zin opgenomen? Zij heeft eerder gevraagd of er verdere plannen met/van NOVIO bekend waren.

De heer Baart vraagt op basis waarvan mevrouw Gyömörei denkt dat Nijmegen van NOVIO afwil.

Mevrouw Gyömörei heeft van de gemeente vernomen NOVIO een groot risico te achten. De gemeente wil rust op de markt en voor het personeel. De gemeente denkt die rust te vinden door het vervoer en personeel onder te brengen bij de HTM.

De heer Baart vraagt waaruit het door de SP geschetste risico blijkt.

Mevrouw Gyömörei antwoordt dat het gaat om de continuïteit. NOVIO vindt dat de HTM een goed personeelsbeleid heeft en wil liever het personeel onderbrengen bij de HTM dan bij de andere partijen.

De heer Baart zegt dat de gemeente Nijmegen NOVIO in de markt heeft gezet voordat duidelijk was dat de HTM de gegadigde zou worden. Als de gemeente het een risico vond heeft dat geen relatie met de HTM.

Mevrouw Gyömörei wijst erop dat de gemeente moest gaan aanbesteden. Dan wordt bezien in de markt wie de beste partner is.

Mevrouw Oosterholt vindt het goed te horen van de SP dat kennelijk ook de gemeente Nijmegen vindt dat NOVIO goed terecht komt bij de HTM. De continuïteit en het behoud van arbeidsplaatsen zijn voor bedrijven die de vrije markt opmoeten van groot belang. Gezegd is dat "geen stad wordt gedwongen om iets te verkopen". Maar als niet wordt verkocht mag men straks ook niet beleidsbepalend bezig zijn. Dat is juist waarom de VVD ziet aankomen dat men voor lastige keuzes zal worden gesteld.

De heer Baart stelt dat de minister juist heeft vastgesteld dat dat wel geoorloofd is zonder dat wordt verkocht.

Mevrouw Oosterholt geeft aan dat de minister en de Tweede Kamer beide constateren dat er een gat in de wet zit dat moet worden gerepareerd. Daarmee wordt van dergelijke bedrijven verwacht dat zij geen actie ondernemen totdat de markt daadwerkelijk opengaat.

Men moet zich echter wel kunnen voorbereiden op het open gaan van die markt. Bedrijven moeten weerbaar worden en zorgen dat zij kunnen concurreren maar ook beconcurrereerd kunnen worden door anderen. De gemeente heeft een ander belang als aandeelhouder dan de landelijke overheid.

Het gaat niet alleen om het financieel belang, ook om de continuïteit van het bedrijf waar heel veel Hagenaars werken. Zij hoopt dat deze raad ernaar toe kan werken dat de HTM een gezond bedrijf blijft.

De heer Roozenburg vraagt of mevrouw Oosterholt van mening is dat door de overname van aandelen de continuïteit van HTM zelf minder in het gevaar komt.

Mevrouw Oosterholt constateert dat als een bedrijf binnen een eigen beschermde markt opereert het speelveld wel erg beperkt is. Dat is niet de manier om voorbereid te zijn op een open markt. Zij gaat ervan uit dat de HTM een verstandig bedrijf is, met een directie die tot nu toe nog niet op grote ongelukken is betrapt. Met het CDA is zij van mening dat de directie op dit punt de ruimte moet

worden geboden. Zij kan zich de vraag wel voorstellen waarom het bedrijf deze overname zo graag wil.

De heer Roozenburg zegt dat de VVD ervan uit gaat dat de overname de HTM gezond maakt omdat de directie een goed besluit zal nemen. Dat betekent inherent dat als de directie een verkeerde keuze maakt er ook een risico bestaat.

Mevrouw Oosterholt zegt geen aanleiding te zien om te vermoeden dat de directie van de HTM een onverstandige beslissing neemt. De bewijslast moet niet worden omgedraaid. Ieder bedrijf streeft naar continuïteit en uitbreiding. Het is een ander verhaal als duidelijk blijkt dat een bedrijf zich “enorm aan het vertillen is”. Er komt een due diligence, als er ergens lijken in de kasten worden gevonden kan altijd van de deal worden afgezien. Zij begrijpt dat dat stadium nog moet worden afgerond. Vraag is of er op landelijk niveau sprake is van een verschuiving, of zit de minister er nog geharnast in? Hoe ziet de minister straks de omslag van een beschermde markt naar een open markt? Hoe moeten dit soort bedrijven daartoe straks in staat zijn?

De heer Wijsmuller stelt dat het bedrijfsbelang van de HTM niet hetzelfde is als het vervoersbelang van Haaglanden. Zo kan men zich voorstellen dat op vervoersverbindingen in Haaglanden wordt bezuinigd waarmee het bedrijf kan sparen. Waarmee financiert de HTM deze overname? Den Haag heeft de nodige wijzigingen gehad in de vervoerssystemen in Den Haag. Waar komen de financiële meevallers als gevolg van besparingen op het Haagse voorzieningenniveau terecht? Wat vindt het DB Haaglanden van deze stap van de HTM?

Wethouder FC wil ten eerste opmerken dat het college niet de juiste inschatting heeft gemaakt ten aanzien van de gevolgde procedure artikel 169. Het college zat in een spanningveld ten aanzien van de informatievoorziening. Het college wilde zoveel mogelijk informatie geven maar veel informatie daarvan bedrijfsinformatie. Zij gaat ervan uit dat de voorliggende stukken een goede basis zijn voor de discussie.

Hedenmiddag heeft een gesprek plaatsgevonden tussen minister Peijs, wethouder Bruins, de heer Kaper en haarzelf. Daarbij was tevens de voorzitter van de raad van commissarissen aanwezig. De minister blijft van mening dat de HTM zich in dit stadium niet op de markt mag begeven en dat met name NOVIO niet mag meedingen naar de concessies. Het college verschilt op dat punt van mening met de minister. Het college is van mening dat de HTM zich zo snel mogelijk moet kunnen begeven op de markt.

De minister zoekt naar een oplossing omdat er kritische vragen liggen vanuit de Kamer, en doet een beroep op Den Haag en de HTM en het Stadsgewest om de concessie, zoals nu wordt voorbereid, tot en met de periode 2008 te verkorten. Met de minister is afgesproken dat vanaf 2009 openbaar zou worden aanbesteed. Daarop zijn alle inspanningen gericht voor wat betreft het voorbereiden van de concessieverleningen en overigens ook alle voorbereidingen om de positionering op de markt zo optimaal mogelijk te maken.

De heer Baart vraagt om welke concessies die afspraak gaat: die van Den Haag of Nijmegen.

Wethouder FC stelt dat het de Haagse situatie betreft. Het is echter het Stadsgewest dat hierbij als opdrachtgever optreedt. Het Stadsgewest heeft inmiddels een lang traject afgelegd om dat zo goed en zo goedkoop mogelijk te effectueren en is met de voorbereidingen nu in een eindstadium beland. Als die zaak moet worden opengebrouwen en de concessies nu moeten worden verkocht hangt daar een aanzienlijk prijskaartje aan. Dat prijskaartje zal uiteindelijk bij de gemeente Den Haag, als aandeelhouder, worden neergelegd.

Wethouder VBM geeft aan dat vorig jaar juli met Haaglanden en de minister de afspraak is gemaakt over een langjarige railconcessie, te weten tot 1 januari 2017. In die afspraak zijn alle aspecten

opgenomen, de tramlijnen en randstadrail. Het voordeel van die langjarige afspraak is dat daarin ook lijn 19 kon worden meegenomen. De gemeente kreeg onvoldoende middelen van het Rijk voor lijn 19. Door een langjarig railcontract overeen te komen kan lijn 19 vanaf eind 2007 aan de dienstregeling worden toegevoegd.

Ten aanzien van het busvervoer is de afspraak gemaakt dat Haaglanden het contract mag verlengen met HTM-bus tot 1 januari 2009. Vanaf 1 januari 2009 kan de openbare aanbesteding voor een concessie voor maximaal 8 jaar plaatsvinden. Dat zijn de afspraken die zijn gemaakt.

De concessie teksten zijn opgesteld en onlangs voor een tweede lezing in het DB Haaglanden geweest. De teksten zijn vastgesteld. Natuurlijk zal bij Haaglanden nader worden nagedacht over het verzoek van de minister. De railconcessie blijft voorlopig rusten. De minister heeft verzocht de busconcessie te verkorten tot medio januari 2008.

Haaglanden stelt dat er een afspraak is gemaakt voor meerdere jaren. Hoe langer de afspraken zijn hoe goedkoper de busconcessie per jaar is. In eerste reactie is er niet veel animo om de afspraken ter discussie te stellen. Hierover zal nog nader worden gesproken met Haaglanden.

Met Haaglanden en de HTM zijn afspraken gemaakt en het is niet wenselijk dat wordt gespeeld met de belangen van het HTM personeel of van de reiziger.

De heer Brink vraagt wat het financiële of organisatorische risico kan zijn van het vervroegen van de datum.

Wethouder VBM stelt dat een (prijs)afpraak wordt gemaakt voor de jaren 2006, 2007, 2008. Als daarvan een jaar af gaat zal de HTM daarvoor compensatie vragen. Bij een openbare aanbesteding kan dit misschien worden terugverdiend, of misschien niet.

De heer Brink stelt dat de HTM juist belang heeft bij het vervroegen van de datum omdat dat de overname van de aandelen NOVIO mogelijk maakt.

Wethouder VBM zou als HTM-directie niet willen spelen met een jaarcontract voor de bussen, dat is voor 600 buschauffeurs een jaar werk. Tot 2009 is een afspraak, daar moet in het belang van het personeel niet mee worden gespeeld.

De heer De Jager vraagt of de lange railconcessie en de nu verkorte busconcessie impliceren dat de HTM straks wordt gesplitst. Dat lijkt hem zeer logisch.

Wethouder VBM merkt op dat binnen de NV HTM een splitsing kan worden aangebracht qua boekhouding. Inzichtelijk moet zijn wat een rail- of busconcessie kost.

Mevrouw Gyömörei geeft aan dat de minister heeft verzocht om de concessie te verkorten. Wat levert de gemeente in door hierop niet in te gaan? Heeft dat geen invloed op de onderhandelingspositie van de gemeente richting het rijk?

Wethouder Bruins zou het onverstandig vinden als vanuit het ministerie dossiers op die manier worden vermengd, dat is ook niet zijn beeld. Als de minister een dergelijk beroep doet zal Haaglanden er wel goed aan doen om de juridische positie te bepalen. Hij wil de suggestie wegnemen dat minister Peijs de gemeente zal "terugpakken".

Mevrouw Gyömörei stelt dat de minister niet zomaar dit verzoek doet.

Wethouder VBM zegt dat het kernpunt de reciprociteit is. Vraag is of men al buiten de grenzen van Haaglanden aan het werk mag zijn terwijl de eigen markt niet open is? In de wetgeving is vastgelegd dat geen concessies mogen worden verworven, maar een aandeeloverdracht is niet uitgesloten. De letter van de wet is absoluut niet overtreden, dat wil niemand.

De heer Brink vraagt wat de beoordeling van de wethouder FC als aandeelhouder is van de vraag van de minister.

Wethouder FC is van mening dat er 1,5 jaar geleden hele duidelijke afspraken zijn gemaakt tussen de minister, de gemeente en Haaglanden. Afspraken die ertoe moeten leiden dat marktwerking mogelijk wordt. Daarmee is een enorm belangrijke stap gezet en is de HTM/gemeente harder gaan lopen dan de andere gemeenten en vervoersbedrijven. Het college is ervan uitgegaan dat dan ook de kans zou worden geboden om als aandeelhouder en openbaar vervoerbedrijf in rust te kunnen voorbereiden.

De voorbereiding bestond uit een aantal trajecten, waaronder het voorbereiden van de concessie voor Haaglanden tot de periode waarop de markt opengaat. Daarnaast zijn mogelijkheden gecreëerd om op dat moment zo goed mogelijk gepositioneerd te zijn met het bedrijf dat in Den Haag de bussen en trams laat rijden en waar 2400 mensen werken.

Die continuïteit is voor het college als aandeelhouder belangrijk. Als nu wordt gevraagd om de afspraken open te breken en op een aantal belangrijke punten te onderhandelen ontstaat er een probleem. Dat probleem wordt niet opgelost door de minister, dat moet uiteindelijk opgelost worden door de gemeente Den Haag. Zij zegt daarvoor niets te voelen.

De heer Brink vraagt wat dat voor consequentie heeft voor de beoordeling van de overname van de aandelen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de korting niet in werking zal treden omdat de HTM vanuit een beschermde markt opereert. Dat houdt in dat de HTM NOVIO overneemt zonder de concessie KAN-ZUID.

Wethouder FC heeft van de directie van de HTM begrepen dat dat niet het overwegend lastige punt is. Dat bepaalt uiteindelijk niet of er wel of niet tot aankoop moet worden overgegaan. De wenselijkheid van de aankoop van NOVIO ligt in hoofdzaak in een aantal andere zaken. De HTM is wel zo kien geweest in de onderhandelingen een korting te bedingen als die concessie niet meekomt.

De heer Brink stelt dat die korting niet in werking zal treden omdat het reciprociteitsbeginsel de reden is dat de HTM-NOVIO niet mag meebieden op de concessie KAN-Zuid.

Wethouder FC vraagt of de heer Kaper die vraag wil beantwoorden.

De heer Kaper (directeur HTM) wijst erop dat de HTM zich moet prepareren op een marktwerking die zich aan het ontwikkelen is. De HTM probeert er het beste van te maken.

Het is van belang om de continuïteit van de onderneming te waarborgen. Daarom profileert de HTM zich op de markt. Nu nog met een, wat men noemt, een beschermde positie in Haaglanden. Hij is trots op het contract dat met Haaglanden is gesloten. Voor een lange periode kan de HTM de railexploitatie doen, randstadrail ontwikkelen en materieel aanschaffen. Tevens heeft de HTM een paar jaar bus gekregen. Hij wijst erop dat het een contract betreft tegen marktconforme prijzen en geen contract vanuit een beschermde positie. Het contract is, op verzoek van de minister, geaudit. De auditor heeft gesteld dat Haaglanden in de markt geen betere prijzen hadden kunnen vinden.

De HTM ontwikkelt zich als een stadsvervoerder met commitment met het gebied waarin de trams en bussen rijden. De HTM is een maatschappelijk verantwoorde onderneming en vindt het personeel het belangrijkste kapitaal van de onderneming. Gezocht wordt naar een ontwikkeling van de sterke punten, die ontwikkeling wordt gezocht in de stedelijke gebieden. Het streven is een gemeenschappelijke toekomst met de RET in Rotterdam.

Op een gegeven moment is NOVIO te koop aangeboden en heeft de HTM zich, naar aanleiding van de advertentie in de krant, als gegadigde gemeld. De HTM is door de gemeente Nijmegen uitgenodigd om een indicatieve bieding uit te brengen.

Op vier verschillende manieren is beoordeeld wat de waarde zou kunnen zijn. De contante waarde, de jaarwinst, de liquidatiewaarde en rendementswaarde zijn onderzocht. Die vier waarden kwamen

ongeveer op hetzelfde neer en het bedrag is naar boven afgerond. De accountant heeft deze waardebeoordeling beoordeeld.

Aan de raad van commissarissen is gemeld dat de HTM niet meer wil bieden dan de echte waarde van het bedrijf. Voor het bepalen van een strategische prijs is NOVIO te klein en te ver weg.

Op basis van de indicatieve bieding is de HTM uitgenodigd een definitieve bieding te doen. Daarvoor wordt men toegelaten tot de "dataroom". Daarin staan alle contracten en personeeldossiers, alle informatie die nodig is om een prijs te bepalen en het risico te verkleinen. Het bleek dat veel informatie niet was in te zien omdat het concurrentiegevoelige informatie betrof. Dat is niet zo verwonderlijk. De HTM heeft gesteld dat hierdoor de bieding niet wordt aangepast.

Hij heeft geen inzicht in het aantal kandidaten in de tweede ronde. In augustus jl. is het bericht ontvangen dat HTM de voorkeurskandidaat is. Hij was daarover verbaasd omdat er een nieuwe Fransman in de race was en een bestaande Brit met dikke "oorlogskassen". Hetgeen de HTM heeft kunnen sparen aan solvabiliteit is mooi, maar het is geen "oorlogskas".

De HTM is aangewezen als voorkeurskandidaat omdat het bedrijf verstand heeft van openbaar vervoer in de stad, een goed personeelsbeleid kent en een redelijke prijs heeft geboden.

De hoogte van het bod kan niet worden genoemd in de openbaarheid. Op dit moment wordt gewerkt aan de verificatie van de due diligence. Het risico is beperkt tot €3 mln. euro. Als blijkt dat, nadat alle informatie van de NOVIO bekend is, er een afwijking is van het bod van meer dan €3 mln., treedt een clause in werking dat er opnieuw wordt onderhandeld over de prijs van de aandelen.

Ten aanzien van de concessie geeft hij aan dat het een nogal "gehandicapte" concessie betreft, het is een onderhandse verlenging van de concessie met drie jaar. De gemeente Nijmegen verzoekt om de inzet van aardgasbussen, het KAN-gebied wil dat de chipkaart gratis wordt ingevoerd en dat er op elke halte een display wordt geplaatst met informatie over de tijden zonder dat het extra geld kost.

Dat is niet bepaald een aantrekkelijke concessie te noemen. Als die concessie niet wordt verleend gaat het bod naar beneden, behalve als dat is toe te schrijven aan de status van de HTM als gemeentelijk vervoerbedrijf. Hij meent dat in dat geval er sprake is van rechtsongelijkheid in onze democratie.

Dat risico heeft de HTM genomen. Inmiddels is de HTM wijzer geworden ten aanzien van de situatie in Nijmegen en ontstaat steeds meer de indruk dat er niet te veel is geboden voor het bedrijf. Zelfs het risico van de concessie zal nog aanvaardbaar zijn.

Er is ook sprake van synergie. In het businessplan staat dat na vijf jaar een positief resultaat uit NOVIO kan worden behaald en aan de bezittingen kan worden toegevoegd.

De garantie uit 1926 die de gemeente Den Haag heeft speelt geen rol. Het is een garantie van de gemeente Den Haag met de gemeente Den Haag. Daarop is nooit een beroep gedaan, dat zal nu ook niet gebeuren, zeker niet als het zal geleiden tot exploitatietekorten in Nijmegen. Dan staat de garantie buiten spel.

De transactie wordt gefinancierd door een bank, los van de gemeente en zonder gemeentegarantie. De HTM is zeker in 2007 klaar voor de markt.

De heer Roozenburg begrijpt dat niet alle aspecten van het onderhandelingsproces in de openbaarheid kunnen worden besproken. De raad heeft een openbare notitie gekregen waarin informatie is opgenomen over de omzet en winst van NOVIO over de laatste jaren. Waarop baseert de HTM de positieve prognose, gezien de cijfers van de jaren 2002-2004?

De heer Kaper zegt naar de toekomst te kijken, de synergie werkt in het voordeel van de HTM. Verder is er sprake van een marktpotentie die de HTM heeft.

De heer De Jager stelt dat, of in Den Haag, of in Nijmegen, ontslagen moeten vallen. Klopt het dat de extra inkomsten niet worden ingezet voor het Haags vervoer, maar voor het Nijmeegse vervoer?

De heer De Kaper stelt dat er een contract is met Haaglanden voor de diensten die worden geleverd. Daarin staat exact wat voor welk bedrag wordt geleverd.

De HTM heeft verder de nek uitgestoken om zoveel mogelijk uit de kaartverkoop te halen door efficiënt te werken.

De synergie heeft in de bedrijfstak veel te maken met arbeidsplaatsen maar ook met inkoopkracht. Dieselolie is op dit moment een actueel thema. NOVIO heeft via NOVIO techniek ook nog een handelspoot, dat vergroot de kracht aanzienlijk.

NOVIO is zeer sterk ontwikkeld in het kleinschalig vervoer zoals regiotaxi. Regiotaxi krijgt een steeds groter terrein. De HTM gaat niet uit van ontslagen. De synergie is heel kalmpjes ingeboekt.

De heer Dufresne vraagt of dit een onderdeel is van de overlevingsstrategie van de HTM. Als dat zo is, waarom beperkt de heer Kaper zich niet tot te stellen dat de raad weinig te maken heeft met de wijze waarop de HTM kan overleven?

De heer Kaper geeft aan dat het een kwestie is van overleven. De vragen van de commissie zijn echter zeer relevant, hij wil die graag beantwoorden.

Mevrouw Gyömörei vraagt of als het misgaat met de kaartverkoop dat inhoudt dat de prijs van de kaartjes omhoog gaat. Garandeert de heer Kaper dat de rekening niet komt te liggen bij de reiziger?

De heer Kaper wijst erop dat dat een bevoegdheid is van de minister. Van een verhoging is geen sprake. Hij hoopt wel dat de HTM zulke goede diensten verleent dat de reiziger vaak/vaker met de bus/tram reist. Geprobeerd wordt om steeds meer mensen gebruik te laten maken van het openbaar vervoer. Daarmee is Haaglanden zeer succesvol.

Mevrouw Gyömörei vraagt of dit geen noodsprong is, wordt de HTM over een paar jaar niet opgeslokt door de "grote jongens".

De heer Kaper stelt dat de HTM en NOVIO samen een marktaandeel van 11% hebben. De grootste bedrijven hebben een marktaandeel van 33%, dat is juist. De HTM streeft naar een aandeel van 20%. Dat is geen eenvoudige opgave, maar daaraan wordt gewerkt.

Wethouder FC meent dat de HTM zelf de financiering rond moet krijgen, het is een verzelfstandigd bedrijf. De gemeente is aandeelhouder en staat dus garant voor de exploitatie zoals die plaatsvindt in Haaglanden. Alle activiteiten die de HTM buiten Haaglanden verricht vallen niet onder de garantstelling. Ten aanzien van de risico's geeft zij aan dat er sprake is van gescheiden administraties voor NOVIO activiteiten en de activiteiten in Haaglanden.

Op de vraag over de activering van de aandelen zal zij terugkomen. Door de aankoop van NOVIO worden in beginsel niet meer risico's genomen in de garantstelling door Den Haag dan daarvoor. Natuurlijk kan het voorkomen dat er op enig moment bij NOVIO verliezen worden geleden. Die situatie zal, zoals het er nu naar uitziet, niet aan de orde zijn. De situatie wordt door de HTM als een gezonde situatie gekenmerkt. Zij gaat ervan uit dat HTM de financiering op zo'n manier regelt dat de aandeelhouder daarvan geen last van heeft.

Het conflicterend belang is een punt dat bij de discussie over de privatisering dit najaar in volle omvang terug zal komen. Dan zal de afweging moeten worden gemaakt wat de overhand moet hebben: blijft de gemeente vooral opdrachtgever en kan het daarmee de wijze waarop het openbaar vervoer in onze regio gestalte krijgt sturen, of is het belangrijk om eigenaar te zijn.

De heer Baart stelt dat dit de "oude uitleg" was van artikel 23 Wet Personenvervoer. De minister geeft in het mondeling overleg van 22 juni jl. aan dat te willen loslaten. Hij is blij met die constatering van de minister.

Wethouder VBM deelt de opvatting van de minister dat een keuze moet worden gemaakt. Den Haag moet kiezen hoe de gemeente wil sturen richting het openbaar vervoerbedrijf. Wil men aandeelhouder zijn of opdrachtgever? Zijn persoonlijke overtuiging is dat de HTM moet worden geprivatiseerd. Dit

tegen de achtergrond dat de wetgever stelt dat er marktwerking moet zijn. Hij is ervan overtuigd dat men niet met het toekomstige risico, hoe klein ook, moet blijven zitten.

Wethouder FC heeft er alle vertrouwen in dat als HTM investeert in NOVIO het bedrijf sterker wordt en dat dat positief uitwerkt voor Haaglanden.

De heer Roozenburg wijst op de teleurstellende cijfers van NOVIO. De heer Kaper verwijst naar de toekomstverwachting en de wethouder FC stelt dat de HTM de overname naar eer en geweten doet. Kan de wethouder, desnoods betrouwbaar, aangeven waarop het optimisme ten aanzien van NOVIO is gebaseerd? Hij ziet geen aanleiding tot optimisme.

Wethouder FC stelt dat het aan de commissie is om aansluitend aan deze vergadering in beslotenheid te vergaderen.

De heer Pijl heeft gevraagd naar de onzekerheid met betrekking tot de Europese regelgeving. Zij denkt dat de gemeente zich op dit dossier nu niet moet laten weerhouden door deze onduidelijkheid. Het college is van mening dat de handelwijze van de gemeente en de HTM binnen de wet blijft, het is nu niet raadzaam te wachten op de Europese regelgeving.

Zij heeft niet gevraagd naar de bijzondere voorwaarden wat betreft de lening en gaat ervan uit dat de HTM de juiste voorwaarden stelt in verband met de financiering. Daarin zal de HTM adequaat handelen.

De heer Lutter is van mening dat een aandeelhouder zich daarvan op de hoogte moet stellen.

Wethouder FC zal daarnaar informeren.

Zij merkt op dat als NOVIO “geen vlees aan het bot” zou hebben er ook geen bieders zouden zijn.

De heer Kaper stelt dat er in Nijmegen inderdaad belangstelling is voor vervoerssystemen die anders zijn dan de bus. Met name de Waalsprong vergt het doorkruizen van de rivier en er zijn enkele spoorlijnen in de omgeving die zich lenen voor lightrail. NOVIO is nog niet actief in die regio maar wil dat wel graag.

In antwoord op de heer Lutter geeft hij aan dat aan de financiering geen bijzondere voorwaarden zijn verbonden, behalve dat is bedongen dat snel en boetevrij mag worden afgelost.

De heer Brink ziet het belang van de HTM bij deze overname niet en twijfelt aan het belang van de gemeente Den Haag als aandeelhouder bij deze overname. Hij stelt vast dat bewust tegen de geest van de wet in wordt gehandeld. Hij concludeert dat de korting met betrekking tot de concessie niet gaat worden ingeboekt. Dat houdt in dat een hoofdprijs wordt betaald voor een bedrijf waarin geen concessie KAN-zuid is opgenomen. Hij vindt het risico erg groot.

Mevrouw Oosterholt vraagt of de heer Brink meent dat iedere burger in dit land niet alleen naar de letter van de wet moet handelen, maar ook naar de geest van de wet. Is het niet fair te stellen dat zaken anders uitpakken dan de wetgever heeft bedacht. Dat kan worden gerepareerd, maar niet als het ware met terugwerkende kracht.

De heer Brink vindt dat het chronologisch niet klopt. Eind juni heeft de Kamer naar aanleiding van geruchten over de overname aangegeven dat een gemeente dit niet moet willen. Op 30 juni jl. is een motie ingediend waarin is gevraagd om aanvullende wetgeving. In de zomer is het bod uitgebracht. Dat houdt in dat er geen sprake is van terugwerkende kracht.

Mevrouw Oosterholt geeft aan dat het Binnenhof vindt dat de HTM dit niet moet willen. Wat de HTM doet is volkomen legaal. Wetgevers vergeten helaas wel eens een bepaald aspect van een bepaald gebied te dekken. Dan wordt toch ook niet tegen burgers gezegd dat zij dit zelf hadden moeten bedenken en zich daarnaar hadden moeten gedragen.

Wethouder VBM zegt dat in de vraag van de heer Brink de suggestie zit dat er een spelletje is gespeeld, dat een truc is uitgehaald. Hij begrijpt die opmerking wel maar het proces rond de verkoop NOVIO is al begin dit jaar gestart. De indicatieve bieding is rond maart uitgebracht. Hij heeft persoonlijk de indruk dat de Kamer juist gelegenheidswetgeving maakt om deze verkoop tegen te houden. Als een wetgever kaders stelt die bepalen dat concessies nog niet buitengaats mogen worden geworven als de eigen markt nog niet open is is dat prima. Maar de hoofdgedachte achter de Wet Personenvervoer is marktwerking. Daaraan doet de HTM nu mee en probeert het marktaandeel te vergroten om te overleven op de komende open markt.

De heer Brink stelt dat de discussie erover gaat dat een gedeelte van de markt is afgeschermd, een markt waarop partijen opereren die elders wel meedoen met de concessies. Dat was toch de discussie rond Stadsvervoer Nederland.

Wethouder VBM geeft aan dat het vreemd is dat Stadsvervoer Nederland gewoon een vergunning heeft gekregen van de minister.

De heer Brink vraagt waarom de HTM dan de aandelen vorig jaar heeft vervreemd, toen was ook sprake van de geest van de wet.

Wethouder VBM vindt het feit dat de overname van NOVIO nieuwe wetgeving heeft uitgelokt een beetje zuur. Dat is de verkeerde volgorde. De HTM onderneemt activiteiten die de kern van de Wet Personenvervoer raakt, namelijk proberen om een sterkere partij te worden om in het geval van marktwerking sterker te staan. De HTM moet daarvoor de ruimte krijgen.

De heer Brink kan zich dat vanuit de HTM zich voorstellen. Het is echter vanuit een overheid moeilijk voor te stellen omdat van te voren duidelijk is dat hierover problemen zullen ontstaan.

Wethouder FC zegt dat ervoor moet worden gewaakt dat zaken worden omgedraaid. De gemeente houdt zich, als overheid, aan de afspraken. Die onderhandelingen met minister Peijs zijn niet zonder slag of stoot gegaan. Het college heeft gezegd gemengde gevoelens te hebben over marktwerking, maar ervoor te zullen zorgen dat de markt vanaf 2009 open is.

Nu wordt er door dezelfde minister een situatie geschapen waarbij HTM kan zeggen “ik stap niet in NOVIO, ga niet positie versterken, dat is jammer voor het OV in Haaglanden en voor de mensen die er werken en dan mag een ander bedrijf NOVIO kopen”. Zoals een Frans bedrijf dat nu volledig op een gesloten markt werkt en wellicht niet eens ervaring heeft met het stadsvervoer, dat een ander karakter heeft dan ander openbaar vervoer.

De voorzitter sluit de discussie. Het voorstel wordt geagendeerd in de raadsvergadering van 22 september 2005.

F. Sluiting

De voorzitter spreekt een dankwoord uit naar het vertrekkende raadslid de heer Roozenburg. Hij sluit de vergadering om 17.45 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de commissie MSSS op 2 november 2005.

De voorzitter,

de secretaris,